

The World Bank – Austria Urban Partnership Program (UPP III)

Upravljanje dugom u BiH

Sarajevo, 26. 09. 2018

Pravni i institucionalni okvir za upravljanje dugom u BiH

- Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama BiH propisano je ugovaranje vanjskih državnih zajmova i data su ovlaštenja entitetima i Brčko Distriktu da ugovaraju vanjsko zaduživanje po osnovu direktnog duga, ali uz saglasnost Parlamentarne skupštine BiH.
- Entitetskim zakonima o dugu, zaduživanju i garancijama uređuju se dug i garancije entiteta i nižih nivoa vlasti.

Pravni i institucionalni okvir za upravljanje dugom u Republici Srpskoj

- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske
- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske
- Zakon o unutrašnjem dugu Republike Srpske
- Strategija upravljanja dugom Republike Srpske za period 2017-2020 godina
- Informacija o dugu sa stanjem 31.12.2016.g. i 2017.g

Strategija upravljanja dugom RS za period 2017-2020.g.

Cilj upravljanja dugom Republike Srpske je obezbijedenje finansijskih sredstava za finansiranje odobrenih investicionih projekata, refinansiranje posmatranog duga i izvršenje budžeta RS, uz minimalne troškove i rizike, a imajući u vidu stepen razvijenosti ekonomije i domaćeg tržišta hartija od vrijednosti, kao i zakonom zadata ograničenja zaduživanja.

Zaduživanje i garancije jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj

- Jedinica lokalne samouprave se može dugoročno zadužiti samo ako u periodu stvaranja duga ukupan iznos koji dospijeva za otplatu, po predloženom dugu i cjelokupnom dospjelom neizmirenom postojećem dugu, u bilo kojoj narednoj godini nije veći od **18%** iznosa njenih redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.
- Ukupna izloženost jedinice lokalne samouprave po izdatim garancijama ne može biti veća od **30%** iznosa redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.
- Kratkoročni dug se otplaćuje u roku od 12 mjeseci od dana nastajanja zaduženja.
- Kratkočni dug ni u jednom trenutku ne može biti veći od **5%** redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini

Ukupan i javni dug u Republici Srpskoj

- Ukupan dug Republike Srpske obuhvata javni dug Republike Srpske, dug javnih preduzeća, Investiciono-razvojne banke Republike Srpske i institucija javnog sektora.
- Pod dugom javnih preduzeća, Investiciono-razvojne banke Republike Srpske i institucija javnog sektora, podrazumijeva se indirektni dug Republike Srpske u ime i za računa ovih korisnika.
- Javni dug Republike Srpske je dug Republike Srpske, dug jedinica lokalne samouprave i dug fondova socijalne sigurnosti.

Stanje ukupnog duga u Republici Srpskoj

Kategorija duga	Stanje duga 2016 u milionima KM	Stanje duga 2017 u milionima KM	Procenat BDP 2016	Procenat BDP 2017
1. Javni dug	4.346,87	3.861,66	45,62%	38,47%
2. Ukupni dug	5.439,98	4.967,93	57,09%	49,49%
2.1.Dug Republike Srpske (budžeta)	3.792,61	3.291,62		
2.2.Dug jedinica lokalne samouprave	372,3	404,2		
2.3.Dug fondova socijalne sigurnosti	181,96	165,84		
2.4.Dug javnih preduzeća i IRBRS	1.093,11	1.106,27		

Stanje ukupnog duga u Republici Srpskoj prema porijeklu duga

Kategorija duga	Stanje duga 2016 u milionima KM	Stanje duga 2017 u milionima KM
Ukupni dug prema porijeklu duga	5.439,98	4.967,93
1. Spoljni dug	3.167,97	2.965,39
1.1.Dug Republike Srpske (budžeta)	1.988,22	1.748,93
1.2.Dug jedinica lokalne samouprave	86,64	110,19
1.3.Dug javnih preduzeća i IRBRS	1.093,11	1.106,27
2. Unutrašnji dug	2.272,01	2.002,53
2.1.Dug Republike Srpske (budžeta)	1.804,39	1.542,69
2.2.Dug jedinica lokalne samouprave	285,66	294,01
2.3.Dug fondova socijalne sigurnosti	181,96	165,84

Pravni i institucionalni okvir za upravljanje dugom u Federaciji BiH

- Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama uređuju se dug i garancije Federacije kantona, gradova i općina u Federaciji, način i postupak zaduživanja, osiguranje sredstava za otplatu duga, izdavanje garancija, vođenje evidencija o dugu i garancijama
- Zakonom o budžetima u FBiH
- Strategija upravljanja dugom 2018-2020 u FBiH
- Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH
- Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje

Strateški ciljevi upravljanja dugom Vlade Federacije BiH u periodu 2018-2020 god

1. osiguranje finansijskih sredstava za finansiranje vladinih potreba (servisiranje obaveza postojećeg duga i finansiranje razvojnih projekata) uz prihvatljive troškove i rizike u srednjem i dugom roku;
2. razvoj domaćeg tržišta vrijednosnih papira.

Zaduživanje i obuhvat duga

- Ukupan dug Federacije je finansijski iskaz ukupnog unutrašnjeg i vanjskog duga, garancija Federacije, duga i garancija kantona, općina i gradova u Federaciji, te duga federalnih i kantonalnih vanbudžetskih fondova i javnih preduzeća.
- Federacija, kanton, grad ili općina mogu se zadužiti na osnovu vanjskog i unutrašnjeg duga.
- Vanbudžetski fondovi mogu se zaduživati jedino unutar države.
- Dug Federacije može biti u formi zajma i emisije vrijednosnih papira.
- Dug vanbudžetskih fondova, kantona, gradova, općina i javnih preduzeća može biti samo u obliku zajma.

Upravljanje dugom u FBiH

- Federalno ministarstvo finansija upravlja te nadgleda postojeća i planira nova zaduženja u Federaciji.
- Federalno ministarstvo finansija nadležno je za provođenje procedure zaduživanja i upravljanja dugom Federacije.
- Ministarstva finansija kantona, odnosno gradske i općinske službe za finansije nadležne su za provođenje procedura zaduživanja i upravljanja dugom kantona, gradova i općina, kantona, gradova i općina.
- Otplata glavnice i plaćanje kamata na dug su prioritarna obaveza Federacije, kantona, općina i vanbudžetskih fondova, bez obzira na izvore prihoda.

Ograničenja iznosa dugoročnog zaduživanja

Zaduženje je moguće ukoliko iznos servisiranja duga za ukupan unutrašnji i vanjski dug i garancije koje dospijevaju u svakoj narednoj godini, uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdate garancije ne prelaze granicu za:

- Federaciju 18% konsolidiranih prihoda Federacije i kantona ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.
- kantone 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.
- gradove i općine 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.

Vanbudžetskim fondovima je dozvoljeno da se zadužuju jedino unutar države i to u domaćoj valuti, uz prethodno pisano odobrenje nadležnog ministarstva finansija.

U slučaju da se prekrše ograničenja neće biti dozvoljeno bilo koje daljnje kratkoročno i dugoročno zaduživanje ili izdavanje garancije sve dok ograničenje ne bude opet ispoštovano.

Ograničenja iznosa kratkoročnog zaduživanja

- Kratkoročni dug može nastati samo radi finansiranja deficita nastalog iz gotovinskog toka i mora se otplatiti u fiskalnoj godini u kojoj je zaduženje i nastalo.
- Kratkoročno zaduženje ne može prijeći 5% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.
- Kratkoročni dug ne može biti predmet refinansiranja ili produženja roka otplate nakon isteka te fiskalne godine.

Stanje ukupnog duga u Federaciji

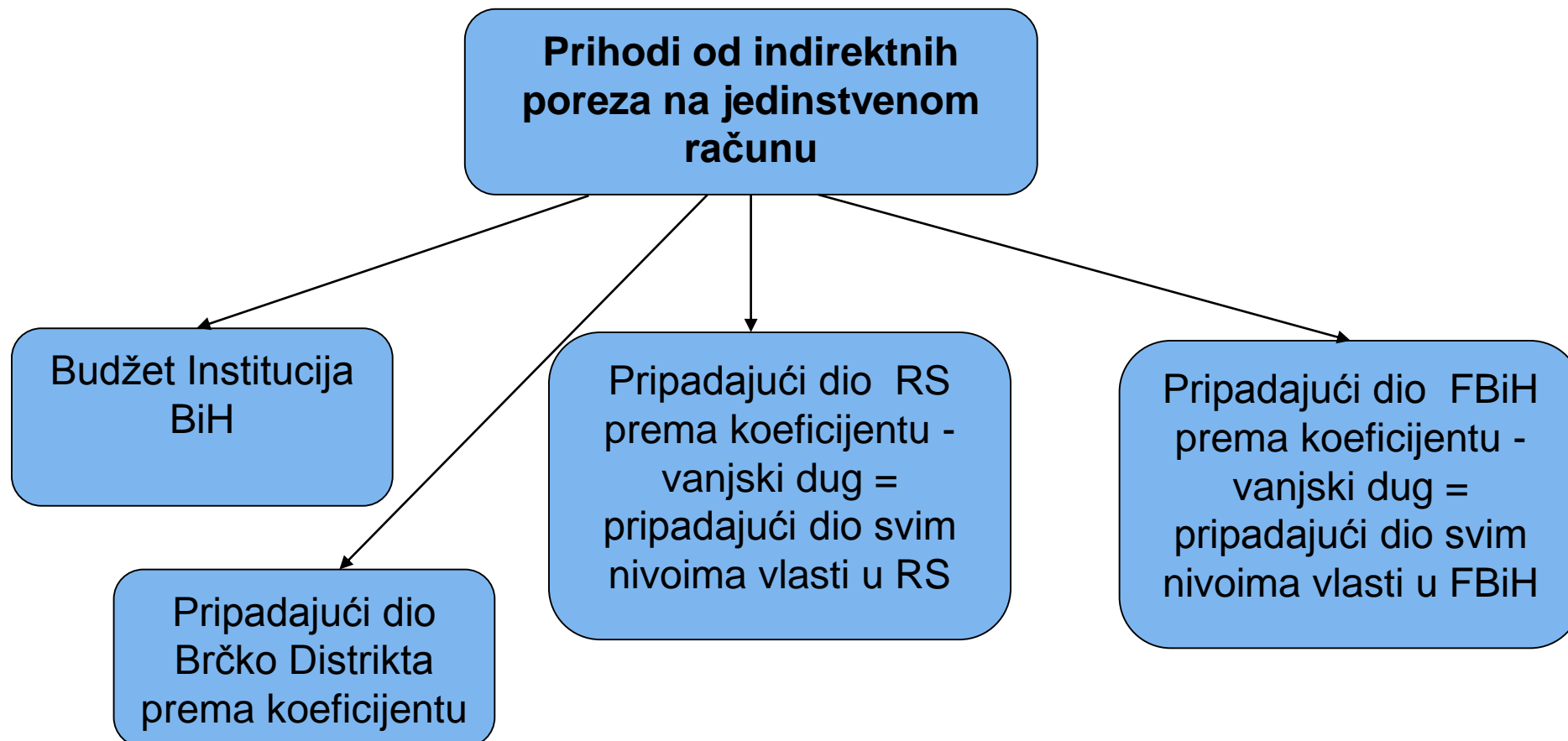
u 000 KM

Kategorije duga	Stanje duga 2016.	Stanje duga 2017.	% u ukupnom dugu FBiH za 2016	% u ukupnom dugu FBiH za 2017
1. Unutarnji dug u Federaciji BiH	1.273.869	1.132.235		
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH	1.016.991	894.687		
1.2. Unutarnji dug kantona	199.868	178.219		
1.3. Unutarnji dug općina i gradova	57.010	59.329		
2. Vanjski dug u Federaciji BiH	5.250.047	4.739.372		
2.1. Vanjski dug Federacije Bi	2.829.146	2.393.510		
2.2. Vanjski dug kantona	278.809	248.700		
2.3. Vanjski dug općina i gradova	121.488	138.720		
2.4. Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih	2.020.604	1.958.442		
UKUPNO dug Federacije BiH	3.846.137	3.288.197	59%	56%
UKUPNO dug Kantona	478.677	426.919	7%	7%
UKUPNO dug općina i gradova	178.498	198.049	3%	3%
UKUPNO dug javnih preduzeća i ostalih k	2.020.604	1.958.442	31%	33%
UKUPNO DUG U FEDERACIJI BIH	6.523.916	5.871.607		

Evidencije o dugu i izdatim garancijama

- Federalno ministarstvo finansija vodi evidenciju o dugu i izdatim garancijama u FBiH
- Kantoni, gradovi i općine po isteku kvartala dostavljaju informacije Federalnom ministarstvu finansija
- Godišnji izvještaj o dugu i garancijama u Federaciji objavljuje se u službenim novinama, najkasnije do 31. marta

Lokalne zajednice “otplaćuju” vanjske dugove viših nivoa vlasti

Grad Tuzla - Primjer iz prakse

Odlukom o kreditnom zaduženju Općine Tuzla iz 2011 i 2012 god., Općinsko vijeće Tuzla dalo je saglasnost na kreditno zaduženje Općine Tuzla kod Razvojne banke FBiH u iznosu 7.000.000,00 KM, sa rokom otplate od 10 godina, kamatnom stopom od 4% i grace periodom od 12 mjeseci.

Namjena kredita je finansiranje infrastrukturnih projekata, i to:

- Rekonstrukcija gradskih igrališta i parkova na području Općine Tuzla;
- Izgradnja nadvožnjaka na sjevernoj saobraćajnici, dionica „Paviljon – Džindić džamija“ na području Općine Tuzla;
- Izgradnja i rekonstrukcija sjeverne saobraćajnice, dionica „Muzička škola – Tenis“ na području Općine Tuzla;
- Izgradnja trećeg jezera u kompleksu Panonskih jezera – građevinski dio, na području Općine Tuzla;
- Izgradnja trećeg jezera u kompleksu Panonskih jezera – elektromašinski, hidrogeološki i ostali radovi, na području Općine Tuzla

**Grad Tuzla - Pregled servisiranja duga u periodu 2015. - 2029.
godina**

[servisiranje duga - grad Tuzla.xls](#)

Diskusija